

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

YETKİN YILDIZ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2018/3292)

Karar Tarihi: 23/6/2020

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Burhan ÜSTÜN
Hicabi DURSUN
Muammer TOPAL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Yusuf Enes KAYA
Başvurucu : Yetkin YILDIZ
Vekili : Av. Yusuf TAŞ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, gazeteci olan başvurucu hakkında iki farklı tarihte uygulanan tutuklama tedbirlerinin hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 5/2/2018 ve 24/4/2018 tarihlerinde yapılmıştır.
3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Kişi ve konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2018/3932 numaralı bireysel başvuru dosyasının 2018/13821 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine; incelemenin 2018/3932 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.
6. Komisyonca 2/1/2020 tarihinde, tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının, tutuklamaya konu eylemler nedeniyle ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiği iddiaları dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilemezlik kararı verilmiş; başvurunun tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ve tutuklamaya konu eylemler nedeniyle ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin kısmının kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

8. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

9. Başvuru formları ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle şöyledir:

10. Başvurucu, gazetecidir ve Aktifhaber adlı internet haber sitesinin genel yayın yönetmenliğini yapmıştır. Aktifhaber adlı internet haber sitesine Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) ve/veya Paralel Devlet Yapılanması (PDY) ile bağlantılı olduğu gerekçesiyle 16/7/2016 tarihinde Telekomünikasyon İletişim Başkanlığınca erişimin engellenmesine karar verilmiştir.

11. Türkiye, 15 Temmuz 2016 gecesi askerî bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalmış, bu nedenle 21/7/2016 tarihinde ülke genelinde olağanüstü hâl ilan edilmesine karar verilmiştir. Kamu makamları ve soruşturma mercileri -olgusal temellere dayanarak- bu teşebbüsün arkasında Türkiye'de çok uzun yıllardır faaliyetlerine devam eden ve son yıllarda FETÖ ve/veya PDY olarak isimlendirilen bir yapılanmanın olduğunu değerlendirmişlerdir (*Aydın Yavuz ve diğerleri* [GK], B. No: 2016/22169, 20/6/2017, §§ 12-25).

12. Bu kapsamda FETÖ/PDY'nin kamu kurumlarındaki eğitim, sağlık, ticaret, sivil toplum ve medya gibi farklı alanlardaki yapılanmalarına yönelik soruşturmalar yapılmış ve çok sayıda kişi hakkında gözaltı ve tutuklama tedbirleri uygulanmıştır.

13. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başvurucağınun da aralarında olduğu kişiler hakkında FETÖ/PDY'nin medya yapılanmasıyla bağlantılı olarak soruşturma başlatılmıştır.

14. Başvurucu, bu soruşturma kapsamında 22/7/2016 tarihinde gözaltına alınmıştır.

15. Başvurucu 23/7/2016 tarihli Savcılık ifadesinde, suçlamaları anladığını belirtmiş ve avukatının da huzurunda ifade vermiştir. İfadesinde *"Ben Aktif Haber sitesinde 2011 yılı mayıs ayında itibaren genel yayın yönetmeni olarak görev yaparım. Görev yaptığım dönemde 'fuat avni' denen Twitter hesabının yaptığı paylaşımlardan bir kısmını haber değeri taşıdığını düşündüğümüz için haber yaptık, haber yaparken kaynak göstererek yani Sözcü gazetesi, Cumhuriyet gazetesi, T24 haber sitesi, Diken haber sitesi kaynaklarını göstererek haberlerimizi yaptık, tamamen gazetecilik refleksiyle hareket ettik, bizim seçilmiş Cumhurbaşkanına veya Hükûmete karşı herhangi bir kastımız, darbe girişimimiz asla ve asla olamaz. Biz çalışma yöntemi olarak kendimiz haber üretmeyiz, ülkede faaliyet gösteren Anadolu Ajansı, Doğan Haber Ajansı, Anka Haber Ajansı ve Cihan Haber Ajansına aboneyiz, bu haber ajanslarından gelen haberleri kaynak göstererek sitemizde yayınlarız. Yine ulusal gazeteleri tarayarak yine kaynak gösterip, sitemizde yayınlarız. Dolayısı ile yapılan haberlerde işlenmiş herhangi bir suç var ise haber kaynağımız olan gazeteler ve ajanslarda bu suçu işlemişlerdir. Ben 17/07/2016 tarihi itibarıyla Aktif Haber sitesinden ayrıldım. Ben gazeteciyim, seçilmiş hükümetin icraatlarını eleştirebilirim, ancak kesinlikle yapılmış olan darbeyi tasvip etmem kesinlikle mümkün değildir. Ben evliyim 2 çocuk babasıyım, sadece rızkımın peşindeyim, örgüt üyeliği gibi bir işin içerisinde olamam hain darbe olduktan sonra 240 şehit olduğu, meclis bombaladıktan sonra Türkiyede sosyal medyada kimin tutuklanacağını kimin gözaltına alınacağını, içinde yaklaşık 80-90 kişinin*

gözüne alınacağına yazdığı, Başkentli isimli hesap bu listeyi cumartesi veya pazar yazdı, bu listede benimde adım vardı. Ama ben Bağımsız Türkiye Yargısına güvendiğim ve yaptığım işten emin olduğum için kaçmadım ve polisler gelip beni evimde aldılar, ben basın emekçisiyim ve Türkiye Yargısına güveniyorum. " şeklinde beyanda bulunmuştur.

16. Başvurucu 24/7/2016 tarihinde, örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme suçundan tutuklanması talebiyle sulh ceza hâkimliğine sevk edilmiştir. Tutuklamaya sevk yazısında başvurucunun üzerine atılı suçu işlediğine dair kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların ve tutuklama nedeninin bulunduğu belirtilmiştir.

17. Başvurucunun sorgusu 24/7/2016 tarihinde İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliğinde yapılmıştır. Başvurucu, sorgusunda *"Ben gazeteciyim. 2011 yılında aktifhaber sitesine iş başvurusu yapmışım ve orada işe başladım. Yazılarımızı 4 tane abone olduğumuz ajanstan alırsınız. Ayrıca Türkiye'de ulusal haber yapan gazetelerden alırsınız. Yaptığımız haberleri kaynak gösteririz. Biz hükümeti eleştirebiliriz. Fakat darbeyi kabul etmeyiz. Darbe olayından sonra bu sebeple bu işyerinden istifa ettim. Ben darbe yapan insanları tanımam. Onlarla bir olup nasıl darbeye ortam hazırlayayım. Karşı gazetesini ben sadece medya kuruluşu olarak bilirim. Sitemizde paylaştığımız haberler ajanslar ve gazetelerden alınırdı. Zaman gazetelerinden de diğer gazetelerden olduğu gibi haber alıyorduk. Son dönemde yaptığımız haberlerin çoğunu Sözcü ve Hürriyet'ten alıyoruz. Ben kesinlikle darbeye karşıyım. Herhangi bir ön koşulsuz amasız fakatsız yapanları lanetliyorum. Bu site 2004 ya da 2005 yılında kurulmuştur. Daha önce belirttiğim gibi 2011 yılında iş başvurusu yapmak suretiyle bu sitede yayın yönetmeni olarak çalışmaya başladım. Gazeteciliğe 2007 yılında başlamışım. Bahsi geçen siteye 2011 yılında doğrudan yayın yönetmeni olarak başladım. Darbe olayının gerçekleştiği günün ertesinde yayın yönetmenliğinden istifa ettim. Şuan bir bağlantım yoktur. Sözkonusu sitenin yayın politikasını ve kimlerle ilintili olduğunu bilmiyorum. Sadece iş bulmak amacıyla çalışmaya başladım. 2011 yılı itibariyle hükümeti daha fazla destekleyen bir yayın akışı vardı. Gazetenin internet sitesinin 2 ortağı vardır. Biri M.B. diğeri H.Ç.dir. Bu şahısların Fethullah Gülen örgütüyle bir bağlantısı olup olmadığını bilmiyorum. 17 Şubat 2012 tarihinde yazdığım yazı basında yer alan haber ve yorumlardan derleme yaptım. Cemaat mensuplarının kamudan uzaklaştırıldığına veya mesleğe kabul edilmediklerine dair somut bir bilgim, herhangi bir cemaat mensubu şahsın kamudan uzaklaştırıldığını bizzat görmedim. Bu yazıları Yenişafaktan A.B. Star gazetesi İ.K. ve Vatan gazetelerinden B.Ç. yazılarından derleyerek yapmışım. MİT operasyonu nedeniyle görevden alınan kamu görevlisi olup olmadığını hatırlamıyorum. Yazıyı tamamen kendi irademle yazdım. Herhangi bir kimsenin direktifi olmadı. Gazetecileri ile sosyal hayatta karşılaşmaktaydım. Feto örgütünden herhangi bir şahsın sitemizle bağlantısı yoktur. Sitenin gelirleri giderlerini karşılamaktaydı. Başka birinin finansman sağlamasına gerek yoktu. Ben örgüt üyesi değilim. Ben bir gazeteciyim. 2013 yılının sonundan itibaren yapılan yayınlar gazetecilik faaliyetidir. Başka gazetelerde bizim sitemiz gibi yayınlar yapmaktaydı. Emniyet ve yargı mensuplarından herhangi bir bilgi akışı sağlanmıyordu. Bahsi geçen örgüte herhangi bir para yardımı yapmadım. Yurtdışına bir defa bile çıkmadım. Pasaportum da yoktur. Tweterda başkentli hesabından gözüne alınacak gazeteciler arasında sayılmışım. Bunu gördüğümde herhangi bir yere kaçmadım ve kendim teslim oldum. Kaçma şüphem yoktur." şeklinde beyanda bulunmuştur.*

18. Başvurucu sorgusunun ardından İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 24/7/2016 tarihli kararıyla silahlı terör örgütüne bilerek isteyerek yardım etme suçundan tutuklanmıştır. Tutuklama gerekçesi şöyledir:

"Şüpheli Yetkin Yıldız'ın üzerine yüklenen örgüte bilerek isteyerek yardım etme suçunun vasfı ve mahiyeti, mevcut delil durumu suçun işlendiğine dair kuvvetli suç şüphesinin varlığı ve şüphelinin üzerine yüklenen suçun CMK 100/3 maddesinde sayılan suçlardan olması nazara alınarak şüphelinin CMK.100 ve devamı maddeleri uyarınca tutuklanmasına, ... [karar verildi.]"

19. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan 16/1/2017 tarihli iddianameyle başvuru hakkında terör örgütüne üye olma suçlamasıyla kamu davası açılmıştır.

20. İddianamede; başvuru FETÖ/PDY'nin toplumda algı operasyonu yapmak için kullandığı Aktifhaber isimli sitede genel yayın yönetmeni olarak çalıştığı, bu sitenin örgütün algı amaçlı kullandığı sitelerden olup yine örgütün kara propaganda hesabı olan "Fuatavni" hesabının paylaşımlarını sık sık topluma duyurduğu ve bu şekilde algı faaliyetlerine katıldığı belirtilmiştir. İddianamede ayrıca başvuru örgüt liderinin talimatı sonrasında Bank Asyada hesaplar açtırarak 2015 yılı 2. ve 4. aylarında bu hesaplara 2.300 TL ve 2.800 TL gibi değişik miktarlarda para yatırdığı ileri sürülmüştür.

21. İddianame İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmiş ve Mahkemenin E.2017/67 sayılı dosyası üzerinden kovuşturma aşaması başlamıştır.

22. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesince yapılan yargılamanın ilk duruşması 27/3/2017 tarihinde başlamış ve 31/3/2017 tarihine kadar devam etmiştir.

23. Cumhuriyet savcısı 31/3/2017 tarihli duruşmada *"dosya kapsamında üzerlerine atılı suç bakımından haklarındaki delil durumu ve üzerlerine atılı delillerin büyük oranda toplanmış olması, içlerinden bazı sanıklar hakkındaki suç vasfının değişme ihtimalinin bulunması, tutukluluğun tedbir mahiyetinde bulunması ve gözaltında ve tutuklulukta geçirdikleri süreler dikkate alınarak"* başvuru da aralarında olduğu bazı sanıkların tahliye edilmesini talep etmiştir. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi başvuru dâhil yirmi bir sanığın tahliyesine karar vermiştir. Tahliye kararının gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Sanıklar .. Yetkin Yıldız'ın üzerilerine atılı suçun vasfı ve mahiyeti, mevcut delil durumu, suç vasfının ileride sanıklar lehine değişme ihtimali, sabit ikametgah sahibi olmaları ve tüm dosya kapsamı dikkate alınarak sanıklar ve müdafilerinin tahliye taleplerinin kabulü ile başka suçtan tutuklu ve hükümlü değiller ise bu suçtan bihakkın tahliyelerine, bu hususun temin için Cezaevi Müdürlüğüne müzekkere yazılmasına, tahliyelerine karar verilen sanıklar hakkında CMK.nun 109-3-a maddesi kapsamında yurt dışına çıkış yasağı adli kontrol hükümlerinin uygulanmasına... [karar verildi.]"

24. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca tahliye kararından birkaç saat sonra yeni bir soruşturma başlatılmıştır.

25. Bu soruşturma çerçevesinde 31/3/2017 tarihinde, başvuru hakkında yakalama ve gözaltı kararı verilmiştir.

26. İstanbul Emniyet Müdürlüğünde (Emniyet) on dört gün gözaltında tutulduktan sonra 13/4/2017 tarihinde başvuru Emniyette ifadesi alınmış ve Savcılık makamı tarafından ifadesi alınmadan bu defa İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 309. ve 312. maddelerinde düzenlenen

anayasal düzeni ve hükûmeti cebren değiştirme ve yıkmaya teşebbüs suçu kapsamında tutuklanması talep edilmiştir.

27. 14/4/2017 tarihli tutuklamaya sevk yazısında; başvurunun Aktifhaber sitesinde 2011 yılı Mayıs ayından itibaren genel yayın yönetmeni olarak görev yaptığı, çok sayıda yurt dışına giriş çıkış kaydının bulunduğu, en son 5/3/2016 tarihinde Artvin Sarp sınır kapısından güneybirlik giriş çıkış yaptığı, 31/12/2013 ile 24/12/2013 tarihleri arasında para artışı olan/yeni hesap açan şahıslar listesinde olmadığı ancak 2013 Aralık ayı ile 2015 Aralık ayı arasındaki dönemde hesabında para artışı olduğu, 23/2/2015 tarihinde 2.300 TL'lik açtırdığı hesabını 2/4/2015 tarihinde kapattığı, aynı gün 500 TL ilave yaparak 2.810,56 TL'lik başka bir hesap açtığı, akabinde bu hesabını da 2/11/2015 tarihinde kapattığı, bu suretle Fetullah Gülen'in talimatı üzerine miktar artırımını yaptığı ileri sürülmüştür. Başvurunun ayrıca Fetullah Gülen'e direkt bağlı olan istişare heyeti üyesi olduğu belirtilen H.E. isimli şahısla, basın yayın yapılanması ve tüm medya faaliyetlerinden sorumlu olduğu değerlendirilen Ö.A. isimli şahısla, Sakarya'da talebeci olarak görevlendirildiği ileri sürülen ve FETÖ/PDY soruşturmaları kapsamında tutuklanan S.K. isimli kişiyle, İstanbul'da birkaç ilçede çalışan ve örgütün evlerinde kalan polislerden sorumlu şahıs olduğu konusunda ismi geçen K.D. adlı kişiyle ve *ByLock* kullanan, hakkında FETÖ/PDY soruşturması açılan ve bir kısmı firari olan birçok kişiyle telefon irtibatının olduğu iddia edilmiştir.

28. Sorğu tutanağında; İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca tanzim edilen evrak ve eklerinin başvuruca okunduğu, isnat edilen suçlamanın anlatıldığı belirtilmiştir. Başvurucu haklarını anladığını ve müdafileriyle birlikte savunmasını yapacağını beyan etmiştir. 14/4/2017 tarihinde İstanbul 2. Sulh Ceza Hâkimliği başvurunun anayasal düzeni ve hükûmeti cebren değiştirme ve yıkmaya teşebbüs suçlarından tutuklanmasına karar vermiştir. Tutuklama kararının gerekçesinin ilgili bölümü şöyledir:

" ... Şüpheli Yetkin Yıldız'ın Aktif haber sitesi genel yayın yönetmeni olduğu, Aktifhaber sitesinin FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün medyada algı operasyonlarını yapmak için kullanıldığı, Fuatavni isimli twitter hesabında yazılan paylaşımların bu haber sitesinde yayınlanarak toplumsal algı oluşturulduğu, şüphelinin örgütün üst düzey yöneticileri konumunda bulunan H.E., Ö.A. gibi kişilerle telefon görüşme kayıtlarının bulunduğu, aynı şekilde örgüt mensupları olan A.M., S.K.,S.C. gibi bylock kullanıcısı kişilerle telefon görüşme kayıtlarının bulunduğu ... anlaşılacakla tüm şüphelilerin FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün basın-yayın ve medya yapılanmasında faaliyette buldukları bu kapsamda eylem ve fikir birliği içerisinde hareket ettiği, darbe girişimi eylemlerinin etki ajanlığı görevini ifa ettikleri dikkate alınarak üzerlerine isnat edilen TCK 309 fıkra 1 ve 312 fıkra 1 maddesindeki suçlar ilişkin kuvvetli suç şüphesinin bulunduğu, suçların katalog suçlar arasında yer aldığı, suçların alt sınırları dikkate alındığında adli kontrol hükümlerinin yetersiz kalacağı, anlaşılacakla isimleri belirtilen şüpheliler ... Yetkin Yıldız'ın ... CMK.10/ ve devamı maddeleri uyarınca ayrı ayrı tutuklanmalarına... [karar verildi.]"

29. 5/6/2017 tarihinde ikinci soruşturma kapsamında başvuru hakkında iddianame düzenlenmiştir. İddianamede; FETÖ/PDY'nin elinde bulundurduğu medya organları ile algı operasyonları yaptığı, başvurunun da örgütün amacı doğrultusunda gerek yazılı gerek görsel medyada gerekse internet ortamında algıya yönelik eylemler yaptığı, örgütün algı faaliyetlerine katılarak anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme suçunu işlediği iddia edilmiştir.

30. İddianamede başvuruyla ilgili olarak Aktifhaber sitesinde 2011 yılı Mayıs ayından itibaren genel yayın yönetmeni olarak görev yaptığı, çok sayıda yurt dışına giriş çıkış kaydının bulunduğu, en son 5/3/2016 tarihinde Artvin Sarp sınır kapısından gününbirlik giriş çıkış yaptığı, 31/12/2013 ile 24/12/2013 tarihleri arasında para artışı olan/yeni hesap açan şahıslar listesinde olmadığı ancak 2013 Aralık ile 2015 Aralık döneminde hesabında para artışı olduğu, 23/2/2015 tarihinde 2.300 TL'lik açtırdığı hesabını 2/4/2015 tarihinde kapattırdığı, aynı gün 500 TL ilave yaparak 2.810,56 TL'lik bir hesap açtığı, akabinde bu hesabını da 2/11/2015 tarihinde kapattırdığı, bu suretle Fetullah Gülen'in talimatı üzerine miktar artırımı yaptığı ileri sürülmüştür. Başvurucunun ayrıca Fetullah Gülen'e direkt bağlı olan istişare heyeti üyesi olduğu belirtilen H.E. isimli şahısla, basın yayın yapılanması ve tüm medya faaliyetlerinden sorumlu olduğu değerlendirilen Ö.A. isimli şahısla, Sakarya'da talebeci olarak görevlendirildiği ileri sürülen ve FETÖ/PDY soruşturmaları kapsamında tutuklanan S.K. isimli kişiyle, İstanbul'da birkaç ilçede çalışan ve örgütün evlerinde kalan polislerden sorumlu şahıs olduğu şeklinde ismi geçen K.D. adlı kişiyle ve *ByLock* kullanan ve hakkında FETÖ/PDY soruşturması açılan bir kısmı firari olan birçok kişiyle telefon irtibatının olduğu iddia edilmiştir.

31. İddianame İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 16/6/2017 tarihinde kabul edilmiş ve Mahkemenin E.2017/223 sayılı dosyası üzerinden kovuşturma aşaması başlamıştır.

32. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi 18/8/2017 tarihli duruşmada, E.2017/67 sayılı dava dosyası ile işbu dava dosyasının aralarında şahsi, hukuki ve fiilî bağlantı bulunduğu gerekçesiyle birleştirilmesine; davanın E.2017/67 sayılı dava dosyası üzerinden yürütülmesine ve başvuru tutukluluk hâlinin devamına karar vermiştir.

33. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi 4/1/2018 tarihinde başvuru tutukluluk hâlinin devamına karar vermiştir.

34. Başvurucunun bu karara yaptığı itiraz İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesince 25/1/2018 tarihinde reddedilmiştir.

35. Başvurucu 5/2/2018 tarihinde 2018/3932 sayılı bireysel başvuruyu yapmıştır.

36. İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi 8/3/2018 tarihli kararıyla başvuru tutukluluk hâlinin devamına karar vermiştir. Mahkûmiyet kararının gerekçesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Sanığın 2011 yılından itibaren genel yayın yönetmeni olarak çalıştığı Aktif Haber sitesinin, FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün basın-yayın yapılanmasında yer aldığı, anılan web sitesinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından idari tedbir uygulaması kapsamında erişime kapatıldığı anlaşılmıştır.

Sanık Yetkin YILDIZ'ın incelenen cep telefonunun 21/7/2016 tarihi itibarıyla fabrika ayarlarına geri döndürüldüğü anlaşılmış, bu nedenle herhangi bir tespit yapılamamıştır.

HTS analiz raporlarına göre sanığın FETÖ/PDY'nin önemli isimlerinden başyüceler kurulu üyesi H.E. ve basın yayın yapılanması ile polis akademisi imamlarından olan Ö.A.nın yanısıra bir kısmı ByLock kullanıcısı çok sayıda örgüt üyesi ile irtibat halinde olduğu anlaşılmaktadır.

HTS incelemesinden sanığın FETÖ/PDY ile irtibatlı Feza Gazetecilik, Fatih Üniversitesi ve Kimse Yok Mu Derneği ile irtibat kurduğu tespit edilmiştir.

FETÖ/PDY terör örgütü elebaşısının talimatından uzun süre sonra da olsa, sanığın 23/2/2015 tarihinde Bank Asya Şirinevler şubesinde 2.300 TL bedelli katılım hesabı açtığı anlaşılmıştır.

Sanığın ev aramasında 14 Aralık ibareli Resimli Katalog-Aksiyon dergisi bulunmuştur.

Sanığın genel yayın yönetmeni olarak çalıştığı Aktif Haber sitesinin Mart 2014 – Kasım 2015 tarihleri arasında Fuatavni içerikli 456 paylaşım yapılmış ... Aktif Haber sitesinde yoğun olarak Fuatavni paylaşımları daha geniş kitlelere ulaştırılmaya çalışılmış, bu yapılırken haber mahiyeti kazandırılarak açıklamalar yapılmış, FETÖ/PDY silahlı terör örgütünü övücü, hükümeti ve AK Parti'yi çok sert bir dille eleştirir içerikler ile anılan örgütün fikir ve ideolojisine paralel olarak örgüte destek verilmiş, sonuçta da Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından idari tedbir uygulaması kapsamında erişime kapatılmıştır.

Sanık Yetkin YILDIZ, FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün basın-yayın yapılanmasında yer alan ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından idari tedbir uygulaması kapsamında erişime kapatılan Aktif Haber internet sitesinde genel yayın yönetmeni olarak çalışmıştır. Gizliliği, tedbirli hareketi temel davranış biçimi kabul eden, kuruluşundan itibaren örgütlenme ve varlığını sürdürmede temel hareket tarzı olarak gizliliği, sızmayı esas alan örgütün, medya organlarının ana gövdesini oluşturan kadrosunun bütünüyle örgüt doktrinini ve stratejisini benimseyen, ideolojik motivasyonu üst seviyede olan ve lideri tarafından gösterilen nihai hedefe odaklanmış örgüt üyelerinden oluştuğu, kamu kurumlarına, sivil toplum örgütlerine, siyasi partilere, kısacası tüm toplumsal alanlara farklı görünümde altında, hukuk dışı yöntemleri de kullanarak üyelerini sızdıran, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne ve Türk Halkı'nın bütününe ait kurumları ele geçirmeyi temel hareket tarzı olarak kabul eden örgütün kendisine ait kurumlara ve yapılar daimi çalışan olarak örgüt dışından birilerinin girmesine izin vermesinin beklenemeyeceği, bu anlamda zaafiyet içerisinde olmasının örgütün ilk günlerinden bu güne kadar geçen sürede izlediği yol ve yöntemlere, tüm toplumun gözü önünde gerçekleşen olgulara ve hayatın doğal akışına aykırı olduğu, bunun yanısıra örgütün önde gelen üyeleriyle ve örgüte ait kurumlarla irtibat halinde bulunduğu, anılan silahlı terör örgütünün finansman kaynağı olan Bank Asya'da 2015 yılında katılım hesabı açtığı, delil elde edilmesini önlemek amacıyla darbe girişiminden hemen sonra telefonunu fabrika ayarlarına geri döndürerek sıfırladığı, evinde yapılan aramada 14 Aralık ibareli Resimli Katalog-Aksiyon dergisi bulunduğu anlaşılmış, sanık savunmalarına itibar edilmemiştir.

Yukarıda açıklanan deliller ışığında sanık Yetkin Yıldız'ın örgüt üyeliği açısından eylemlerinde süreklilik, çeşitlilik ve yoğunluk unsurlarının gerçekleştiği, sanığın FETÖ/PDY'nin fikir ve ideolojisini benimseyerek bu doğrultuda faaliyetler içerisinde olduğu, silahlı terör örgütü FETÖ/PDY'nin etkin bir üyesi olduğunun kabulü gerektiği kanaatiyle ... cezalandırılmasına karar verilmiştir. "

37. Başvurucu; hükümle birlikte verilen tutuklama kararına itiraz etmiştir.

38. İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi 23/3/2018 tarihinde itirazın reddine karar vermiştir. Bu karar 28/3/2018 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

39. Başvurucu 24/4/2018 tarihinde 2018/13821 sayılı bireysel başvuruyu yapmıştır.

40. Başvurucu ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvurmuştur. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 22/10/2018 tarihli ilamıyla istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir.

41. İstinaf mahkemesi kararına karşı da temyiz yoluna başvurulmuştur. Yargıtay 16. Ceza Dairesi 16/3/2020 tarihinde başvurucu hakkında verilen hükmün bozulmasına karar vermiştir.

42. Bozma kararı üzerine dava İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesinin 2020/117 sayılı dosyası üzerinden devam etmektedir. Başvurucu 15/6/2020 tarihinde tahliye edilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

43. İlgili hukuk için bkz. *Şahin Alpay* [GK], B. No: 2016/16092, 11/1/2018, §§ 55-64.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

44. Mahkemenin 23/6/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

45. Başvurucu; Aktifhaber adlı haber sitesinde genel yayın yönetmenliği yaptığı dönemde yayımlanan haberler gerekçe gösterilerek tutuklandığını, tutuklanacak gazeteciler listesinde adını görmesine rağmen kaçmadığını, delilleri karartma ihtimalinin de bulunmadığını, tutuklama nedenlerinin ortaya konulmadığını, tutuklamanın tedbir olmaktan çıkıp bir cezaya dönüştüğünü, tahliyesine karar verildikten sonra yeni bir delil olmadan aynı delillerle darbeye teşebbüs suçundan tutuklandığını belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca esasında Aktifhaber sitesinde "*Fuatavni*" ile ilgili yapılan haberler nedeniyle tutuklandığını, "*Fuatavni*" ile ilgili olarak başka haber sitelerinde de birçok haber yapıldığını, Aktifhaber sitesindeki paylaşımların da bu haberlerden derlemeler yapılarak oluşturulduğunu, buna rağmen sadece kendisinin yargılanmasının hukuksuz olduğunu belirterek ifade ve basın özgürlüğünün de ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

46. Bakanlık görüşünde öncelikle 5271 sayılı Kanun'un 141. maddesindeki tazminat yolunun tüketilmesi gerektiği belirtilmiştir. Esastan inceleme yapılacak olması durumunda ise Bakanlık, başvurucu hakkında verilen tutuklama kararında açıklanan gerekçeler, iddianameyle başvurucuya isnat edilen eylemler ile İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesinin başvurucu hakkında vermiş olduğu mahkûmiyet hükmüne ilişkin gerekçeli kararında dayanılan delillerin içeriği dikkate alındığında tutuklamaya esas alınan delillerin objektif bir gözlemciyi, başvurucunun üzerine atılı terör örgütüne üye olma suçunu işlediği konusunda ikna edecek yeterlilikte olduğunu ve tutuklama anında somut delillere dayanan kuvvetli suç şüphesinin bulunduğunu belirtmiştir. Bakanlık tarafından somut olayda

tutuklama nedenlerinin bulunduğu ve tutuklamanın ölçülü olduğu değerlendirilmiştir. Bakanlık sonuç olarak başvurucunun tutuklamanın şartları oluşmamasına rağmen tutuklandığına yönelik şikâyetlerinin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez bulunmasına karar verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

B. Değerlendirme

47. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

48. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması*" kenar başlıklı 15. maddesi şöyledir:

"Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir."

Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz."

49. Anayasa'nın "*Kişi hürriyeti ve güvenliği*" kenar başlıklı 19. maddesinin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir."

...

Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir."

1. Uygulanabilirlik Yönünden

50. Anayasa Mahkemesi (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 187-191) kararında, olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı dönemlerde alınan tedbirlere ilişkin bireysel başvuruları incelerken Anayasa'nın 15. maddesinde ortaya konulan temel hak ve özgürlüklere ilişkin güvence rejimini dikkate alacağını belirtmiştir. Buna göre olağanüstü bir durumun bulunması ve bunun ilan edilmesinin yanı sıra bireysel başvuruya konu temel hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden tedbirin olağanüstü durumla bağlantılı olması hâlinde inceleme Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca yapılacaktır.

51. Anayasa Mahkemesi darbe teşebbüsüyle bağlantılı suçlardan uygulanan tutuklama tedbirlerinin ve -doğrudan teşebbüsle bağlantılı olmasa bile- teşebbüsün arkasındaki yapılanma olan FETÖ/PDY ile bağlantılı suçlardan uygulanan tutuklama tedbirlerinin hukukiliğinin incelenmesinde Anayasa'nın 15. maddesinin dikkat alınacağını belirtmiştir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 237-241; *Selçuk Özdemir* [GK], B. No: 2016/49158, 26/7/2017, §§ 56, 57).

52. Somut olayda başvuru hakkında uygulanan her iki tutuklama tedbirine konu suçlamaların bu kapsamda olması nedeniyle bu tedbirlerin hukuki olup olmadığının incelenmesi de Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında öncelikle başvurunun tutuklanmasının başta Anayasa'nın 13. ve 19. maddeleri olmak üzere diğer maddelerinde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecek, aykırılık saptanması hâlinde ise Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlerin bu aykırılığı meşru kılıp kılmadığı değerlendirilecektir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 193-195, 242).

2. Kabul Edilebilirlik Yönünden

a. İlk Tutuklama Kararı Yönünden

53. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (5) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 64. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereği bireysel başvurunun başvuru yollarının tüketildiği, başvuru yolu öngörülmemiş ise ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir.

54. Somut olayda başvuru 24/7/2016 tarihinde tutuklanmış, 31/3/2017 tarihli kararla tahliye edilmiştir. Başvuru ikinci bir soruşturma kapsamında tekrar tutuklanmış ise de bu tutuklama ilk tutuklama kararından farklı yeni bir soruşturma kapsamında gerçekleştirilmiştir. İlk tutuklama yönünden hak ihlaline ilişkin müdahalenin sona ermesi nedeniyle tahliye kararının bireysel başvuru süresinin başlatılmasına esas tutulması gerekmektedir. Buna göre başvurunun tahliye tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde yapılması gerekirken başvuruların 5/2/2018 ve 24/4/2018 tarihlerinde yapıldığı ve bu itibarla anılan şikâyet yönünden süre aşımı olduğu sonucuna varılmıştır.

55. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının *süre aşımı* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. İkinci Tutuklama Kararı Yönünden

56. Bir suç isnadına bağlı olarak tutuklulukla ilgili şikâyetleri içeren bireysel başvurunun kişi tahliye edilmişse tahliye kararından itibaren, tutukluluğun devamına karar verilmişse bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin kararın öğrenilmesinden itibaren otuz gün içinde yapılması gerekmektedir. Ayrıca bir suç isnadına bağlı olarak tutuklulukla ilgili şikâyetleri içeren bireysel başvurunun -ilk derece mahkemesince hüküm ile birlikte verilen tutukluluğun devamı kararına itiraz edilmemiş ise- kararın verildiği tarihten itibaren, itiraz edilmiş ise itiraz merciince verilen kararın öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması da mümkündür (*Muhammet Ömeroğlu*, B. No: 2014/657, 17/5/2016, § 40). Başvuru birinci başvurusunu ikinci soruşturma kapsamındaki tutukluluğunun devamı kararına yaptığı itirazın reddedilmesi üzerine, ikinci başvurusunu ise hükümlerle birlikte verilen tutukluluğun devamı kararına yaptığı itirazın reddi üzerine otuz gün içinde yapmıştır. Dolayısıyla başvurunun bu kısmının süresinde olduğu kabul edilmelidir.

57. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

3. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

58. Genel ilkeler için bkz. *Şahin Alpay*, §§ 77-91.

b. İlkelerin Olaya Uygulanması

59. Başvurucu, silahlı terör örgütüne üye olma suçundan yargılandığı davada tahliye edildikten sonra başlatılan yeni bir soruşturma kapsamında bu kez anayasal düzeni ve hükûmeti cebren değiştirme ve yıkmaya teşebbüs suçlarından 5271 sayılı Kanun'un 100. maddesi uyarınca 14/4/2017 tarihinde tutuklanmıştır. Dolayısıyla başvuru hakkında uygulanan tutuklama tedbirinin kanuni dayanağı bulunmaktadır.

60. Kanuni dayanağı bulunduğu anlaşılan tutuklama tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığı ve ölçülülüğü incelenmeden önce tutuklamanın ön koşulu olan suçun işlendiğine dair kuvvetli belirtinin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gerekir.

61. Somut olayda ikinci tutuklama kararında başvurunun Aktifhaber sitesinde 2011 yılı Mayıs ayından itibaren genel yayın yönetmeni olarak görev yaptığı, Aktifhaber sitesinin FETÖ/PDY'nin medyada algı operasyonlarını yapmak için kullanıldığı, "*Fuatavni*" isimli Twitter hesabında yapılan paylaşımları bu haber sitesinde yayımlayarak toplumsal algı oluşturduğu, örgütün üst düzey yöneticileri konumunda bulunan H.E., Ö.A. gibi kişilerle ve aynı şekilde örgüt mensupları olan A.M., S.K., S.C. gibi *ByLock* kullanıcısı kişilerle telefon görüşme kayıtlarının bulunduğu ileri sürülmüştür.

62. İkinci tutuklama kararında dayanılan bu olgulardan başvurunun FETÖ/PDY mensuplarıyla telefon irtibatının bulunması dışındaki olguların ilk tutuklama kararına ilişkin suçlamanın da dayanakları arasında olduğu görülmektedir (bkz. §§ 20, 27, 30).

63. Başvurucunun silahlı terör örgütü üyeliği suçundan yargılaması devam ederken yeniden başlatılan bir soruşturma kapsamında bu kez anayasal düzeni ve hükûmeti cebren değiştirme ve yıkmaya teşebbüs suçlarından tutuklanması söz konusu olmuşsa da bu tutuklamaya konu soruşturma dosyasında ve iddianamede yer alan olguların ilk derece mahkemesince darbe teşebbüsüyle ilgili olduğu yönünde bir değerlendirme yapılmamıştır. Mahkemenin her iki tutuklama tedbirine konu dosyalardaki suçlamaya dayanak eylemleri bir bütün olarak silahlı terör örgütü üyeliği suçu yönünden değerlendirdiği görülmektedir (bkz. § 36). Bu durumda somut olayın koşullarında başvuru hakkında uygulanan ikinci tutuklama tedbirine konu eylemlerin de terör örgütü üyeliği suçuna yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim her iki tutuklama kararında ve iddianamede dayanılan suçlamaya ilişkin temel olgular büyük oranda aynıdır.

64. İkinci tutuklama kararında; başvurunun Aktifhaber sitesinde 2011 yılı Mayıs ayından itibaren genel yayın yönetmeni olarak görev yaptığı, Aktifhaber sitesinin FETÖ/PDY'nin medyada algı operasyonlarını yapmak için kullanıldığı, "*Fuatavni*" isimli Twitter hesabından yapılan paylaşımların bu haber sitesinde yayımlanarak toplumsal algı oluşturulduğu ileri sürülmüştür. Anayasa Mahkemesi *İlhan İşbilen* (B. No: 2016/3704,

29/5/2019, § 49), *Mehmet Özdemir* (B. No: 2017/37283, 29/11/2018, § 84), *Mustafa Ünal* (B. No: 2017/21149, 28/11/2018, § 62) ve *Fevzi Yazıcı* (B. No: 2016/59786, 13/9/2018, § 49) kararlarında başvuruçuların Zaman gazetesinde genel müdür, genel yayın yönetmeni, Ankara temsilcisi veya görsel yönetmen-grafik tasarım sorumlusu olarak görev yapmasını örgütsel ilişki bağlamında, kuvvetli belirti değerlendirmesinde dikkate almıştır. Somut olayda da başvuruçunun genel yayın yönetmenliğini yaptığı Aktifhaber sitesinin FETÖ/PDY ile irtibatı bulunan bir yayın organı olduğu yönündeki iddialar ve bu haber sitesine FETÖ/PDY ile bağlantılı olduğu gerekçesiyle erişimin engellenmesine karar verildiği gözetildiğinde başvuruçunun bu haber sitesinde genel yayın yönetmenliği görevini yapmasının kuvvetli belirti olarak kabul edilmesinin keyfi olduğu söylenemez.

65. Öte yandan ikinci tutuklama kararının dayanaklarından biri olan telefon görüşmelerinin de somut olayın koşullarında kuvvetli suç belirtisi olarak kabulü mümkündür. Zira bu kişiler arasında FETÖ/PDY'nin üst düzey yöneticilerinin olduğu görülmektedir. Bu bağlamda başvuruçunun Fetullah Gülen'e doğrudan bağlı olan istişare heyeti üyesi olduğu belirtilen H.E. isimli kişiyle, basın yayın yapılanması ve tüm medya faaliyetlerinden sorumlu olduğu değerlendirilen Ö.A. isimli kişiyle, Sakarya'da talebeci olarak görevlendirildiği ileri sürülen ve FETÖ/PDY soruşturmaları kapsamında tutuklanan S.K. isimli kişiyle, İstanbul'da birkaç ilçede çalışan ve örgütün evlerinde kalan polislerden sorumlu olduğu ileri sürülen K.D. isimli kişiyle görüşme yaptığı belirtilmiştir (bkz. §§ 27-30; benzer yöndeki karar için bkz. *Abdullah Kılıç*, B. No: 2016/25356, 8/1/2020, § 81).

66. Diğer taraftan başvuruçunun hakkında uygulanan ve kuvvetli suç şüphesinin bulunması şeklindeki ön koşulu yerine gelmiş olan tutuklama tedbirinin meşru bir amacının olup olmadığının ve tutuklamanın ölçülülüğünün değerlendirilmesi gerekir.

67. Başvuruçunun hakkında devam olunan yargılamada 31/3/2017 tarihinde başvuruçunun tahliyesine karar verilmiştir. Tahliye kararı veren Mahkemenin başvuruçunun kaçma şüphesinin veya delilleri etkileme riskinin devam ettiği yönünde bir kanaatinin olduğunu söylemek mümkün değildir. Nitekim Mahkeme, tahliye ile birlikte yalnızca yurt dışı çıkış yasağı şeklindeki adli kontrol tedbirini yeterli görmüştür. Dahası tahliye kararı verilen duruşmada hazır bulunan Cumhuriyet savcısı da görüşünde "*dosya kapsamında üzerlerine atılı suç bakımından haklarındaki delil durumu ve üzerlerine atılı delillerin büyük oranda toplanmış olması, içlerinden bazı sanıklar hakkındaki suç vasfının değişme ihtimalinin bulunması, tutukluluğun tedbir mahiyetinde bulunması ve gözaltında ve tutuklulukta geçirdikleri süreler dikkate alınarak*" başvuruçunun da aralarında olduğu bazı sanıkların tahliye edilmeleri gerektiğini ifade etmiştir. Başvuruçunun hakkında verilen tahliye kararına karşı Başsavcılık tarafından bir itirazda da bulunulmamıştır.

68. Buna karşın başvuruçunun tahliyesine karar verildiği gün Başsavcılık tarafından başlatılan yeni bir soruşturma kapsamında yukarıda da değinildiği üzere genel olarak aynı olgulardan hareketle yeniden tutuklama tedbiri uygulanmıştır. Başvuruçunun, tahliye edildiği gün gözaltına alınmış ve sonrasında isnat edilen suçların *katalog suçlar arasında yer aldığı ve suçlara ilişkin yaptırımın alt sınırları dikkate alındığında adli kontrol hükümlerinin yetersiz kalacağı* gerekçesiyle tutuklanmıştır. Esasen ilk derece mahkemesinin karar ve değerlendirmelerinden de anlaşılacağı üzere ikinci tutuklama tedbirine konu suçlama ilk tutuklama tedbirine konu suç ile temelde aynı olgulara dayanmaktadır. Buna göre gerçekte her iki tutuklama tedbiri aynı suça ilişkindir.

69. Bu durumda -yargılandığı davada tahliye edilmiş olan- başvuru bakımından temelde aynı suçla ilişkin olgulardan hareketle başlatılan bir soruşturma kapsamında yeniden tutuklama tedbirinin uygulanmasını zorunlu kılan tutuklama nedenlerinin neler olduğunun ve neden tutuklama tedbirinin ölçülü görüldüğünün tutuklamaya ilişkin kararlarda yeterince ifade edildiğini veya somut olayın özelliklerinden anlaşıldığını söylemek mümkün değildir (benzer yöndeki karar için bkz. *Abdullah Kılıç*, § 85).

70. Açıklanan gerekçelerle başvuru hakkında uygulanan ikinci tutuklama tedbirinin Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan güvencelere aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

71. Bununla birlikte anılan tedbirin Anayasa'nın olağanüstü dönemlerde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen 15. maddesi kapsamında meşru olup olmadığına incelenmesi gerekir.

4. Anayasa'nın 15. Maddesi Yönünden

72. Anayasa'nın 15. maddesine göre savaş, seferberlik, sıkıyönetim durumlarında veya olağanüstü hâllerde temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasının kısmen veya tamamen durdurulabilmesi ve bunlar için Anayasa'nın diğer maddelerinde öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilmesi mümkündür. Ancak Anayasa'nın 15. maddesi, bu hususta kamu otoritelerine sınırsız bir yetki tanımamaktadır. Anayasa'nın diğer maddelerinde öngörülen güvencelere aykırı tedbirlerin Anayasa'nın 15. maddesinin ikinci fıkrasında sayılan hak ve özgürlüklere dokunmaması, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülüklere aykırı bulunmaması ve durumun gerektirdiği ölçüde olması gerekir. Anayasa Mahkemesince Anayasa'nın 15. maddesine göre yapılacak inceleme bu ölçütlerle sınırlı olacaktır. Mahkeme bu incelemenin usul ve esaslarını ortaya koymuştur (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 192-211, 344).

73. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı savaş, seferberlik, sıkıyönetim durumu ve olağanüstü hâl gibi olağanüstü yönetim usullerinin benimsendiği dönemlerde Anayasa'nın 15. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan dokunulması yasaklanan çekirdek haklar arasında değildir. Dolayısıyla bu hak yönünden olağanüstü hâllerde Anayasa'daki güvencelere aykırı tedbirler alınması mümkündür (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 196, 345).

74. Ayrıca anılan hakkın milletlerarası hukuktan kaynaklanan yükümlülük olarak insan hakları alanında Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden özellikle Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 4. maddesinin (2) numaralı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 15. maddesinin (2) numaralı fıkralarında ve bu Sözleşme'ye ek protokollerde dokunulması yasaklanan çekirdek haklar arasında olmadığı gibi somut olayda başvuru hakkının kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yapılan söz konusu müdahalenin milletlerarası hukuktan kaynaklanan diğer herhangi bir yükümlülüğe (olağanüstü dönemlerde de korunmaya devam eden bir güvenceye) aykırı olduğu da saptanmamıştır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 199, 200, 346; *Turhan Günay* [GK], B. No: 2016/50972, 11/1/2018, § 86).

75. Bununla birlikte kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı devletin bireylerin özgürlüğüne keyfi olarak müdahale etmemesini güvence altına alan temel bir haktır (*Erdem Gül ve Can Dündar* [GK], B. No: 2015/18567, 25/2/2016, § 62). Kişilerin keyfi olarak hürriyetinden yoksun bırakılmaması, hukukun üstünlüğüyle bağlı olan bütün siyasal

sistemlerin merkezinde yer alan en önemli güvenceler arasındadır. Bireylerin özgürlüklerine yönelik müdahalenin keyfi olmaması, olağanüstü yönetim usullerinin benimsendiği dönemlerde de uygulanması gereken temel bir güvencedir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 347).

76. Anayasa'nın 15. maddesi uyarınca olağanüstü yönetim rejimlerinin uygulandığı dönemde temel hak ve özgürlüklere müdahale oluşturan tedbirin meşru olup olmadığı hususunda yapılacak son inceleme, bunun *durumun gerektirdiği ölçüde* olup olmadığının belirlenmesidir (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, § 202).

77. Başvurucu hakkında yargılandığı davada duruşmaya katılan Cumhuriyet savcısının da görüşü doğrultusunda tahliye kararı verilmesinden hemen sonra temelde aynı olgulardan hareketle başlatılan yeni bir soruşturma kapsamında uygulanan tutuklama tedbirinin olağanüstü hâl döneminin koşullarında *durumun gerektirdiği bir tedbir* olarak kabulü oldukça zordur. Bu bağlamda tutuklamaya karar veren Sulh Ceza Hâkimliği, başvurucu hakkında temelde aynı suçlamaya yönelik olarak görülmekte olan davada Ağır Ceza Mahkemesince verilen tahliye kararının gerekçesinde yer alan değerlendirmelerden neden ayrıldığını ya da olağanüstü hâl durumunun başvurucunun tutuklanmasını neden gerekli kıldığını açıklayan bir gerekçe sunmamıştır. Anayasa Mahkemesi de darbe teşebbüsünden yaklaşık dokuz ay sonra uygulanan bu ikinci tutuklama tedbirini, somut olayın yukarıda etraflıca açıklanan özellikleri dolayısıyla olağanüstü hâlin gerekli kıldığı bir önlem olarak değerlendirmemektedir (benzer yöndeki karar için bkz. *Abdullah Kılıç*, § 93).

78. Bu nedenle -Anayasa'nın 15. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde de- ikinci tutuklama kararı yönünden Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrası bağlamındaki kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

79. Öte yandan başvurucu tutuklama tedbiri nedeniyle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğini ileri sürmüş ise de ikinci tutuklama kararı yönünden kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmış olması nedeniyle bu iddianın ayrıca incelenmesine gerek görülmemiştir.

5. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

80. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir ...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

81. Başvurucu ilk başvurusunda 150.000 TL manevi; ikinci başvurusunda 52.500 TL maddi, 100.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

82. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir (B. No: 2014/8875, 7/6/2018, [GK]). Mahkeme diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına da işaret etmiştir (*Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B.No: 2016/12506, 7/11/2019).

83. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

84. Başvuruda, ikinci tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Başvurucu, yargılandığı dava kapsamında tahliye edilmiştir (bkz. § 42).

85. Öte yandan somut olayda ihlalin tespit edilmesinin başvuruçunun uğradığı zararların giderilmesi bakımından yetersiz kalacağı açıktır. Başvuruçunun kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik müdahale nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruçuya net 25.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

86. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvuruçunun uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvuruçunun bu konuda herhangi bir belge sunmamış olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

87. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 294,70 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.294,70 TL yargılama giderinin başvuruçuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

A. 1. Tutuklamanın hukuki olmaması dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın birinci tutuklama kararı yönünden *süre aşımı* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Tutuklamanın hukuki olmaması dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın ikinci tutuklama kararı yönünden KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. İkinci tutuklama kararı yönünden Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

Başvuru Numarası : 2018/3292

Karar Tarihi : 23/6/2020

C. Başvurucuya net 25.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 294,70 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.294,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin bilgi için İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2020/117) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 23/6/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ